

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

**VI International Science Conference
«Human problems and ways to solve them»**

October 23-25, 2023

Rome, Italy

HUMAN PROBLEMS AND WAYS TO SOLVE THEM

Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference

Rome, Italy

(October 23-25, 2023)

UDC 01.1

ISBN – 9-789-46485-371-1

The VI International Scientific and Practical Conference "Human problems and ways to solve them", October 23-25, 2023, Rome, Italy. 286 p.

Text Copyright © 2023 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2023 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Melikova Z.G. The current status of Falconiformes, the factors affecting their numbers, existing and necessary protection measures. Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference. Rome, Italy. Pp. 25-26.

URL: <https://eu-conf.com/ua/events/human-problems-and-ways-to-solve-them/>.

27.	Бутко О.М., Громко Р.М., Савченко Л.Л. ГОТОВНІСТЬ ДІТЕЙ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ	142
28.	Білоус С.О. ОСОБЛИВОСТІ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	147
29.	Горішна Н.М., Петрочко Ж.В. КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ПРИ НАДАННІ СОЦІАЛЬНО- РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ ДІТЯМ З ІНВАЛІДНІСТЮ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ	151
30.	Гоцинець І.Л. РОЗВИТОК ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК З ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАТФОРМИ ZOOM	157
31.	Козубовський В.В., Мигалина З.І., Милян Ж.І. ПРОБЛЕМИ ДІТЕЙ-МІГРАНТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	160
32.	Кравцова Н.Г. СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛИ-ЛАБОРАТОРІЇ ДЖОНА ДЬЮЇ У КОНТЕКСТІ ЙОГО ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ	166
33.	Мельниченко Г.В., Прутіян І.П. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНИХ ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	173
34.	Прокопенко А.В., Кофан І.М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННІ МЕТОДУ РОЛЬОВИХ ІГОР НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ	177
PHARMACEUTICS		
35.	Івасюк І.М., Сологуб В.А. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЧНИХ КИСЛОТ У СИРОВИНІ СМИКАВЦЮ ЇСТІВНОГО (CYPERUS ESCULENTUS L.)	180

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ПРИ НАДАННІ СОЦІАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ ДІТЯМ З ІНВАЛІДНІСТЮ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ

Горішна Надія Мирославівна,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри спеціальної та інклюзивної освіти,
Тернопільський національний педагогічний
університет ім. В. Гнатюка,

Петрочко Жанна Василівна
доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи,
Київський університет імені Бориса Грінченка,

Дитяча інвалідність є одним із пріоритетів сфер охорони здоров'я та соціальної роботи у багатьох країнах світу, у тому числі й в Україні. За приблизними оцінками, загальна чисельність дітей з інвалідністю у світі становить близько 200 мільйонів осіб, більшість з них живуть у країнах з низьким рівнем доходів населення [10]. Згідно з даними Державної служби статистики України за 2022 рік, в країні налічувалось 162,2 тис. дітей з інвалідністю [6]. Чисельність дітей з інвалідністю зростатиме як внаслідок отриманих травм через обстріли та бомбардування території країни, так і через те, що наслідки фізичних та психічних травм можуть проявлятися ще впродовж багатьох років після їх отримання.

Необхідність розвитку соціально-реабілітаційних послуг зумовлена тим, що діти з інвалідністю часто мають не лише медичні, але й соціальні потреби, що вимагає залучення фахівців із соціальної роботи для надання підтримки та доступу до послуг, які сприяють відновленню та/або розвитку навичок, здібностей та можливостей для самореалізації дітей, підвищенню адаптаційного потенціалу сімей та забезпечення їх доступу до ресурсів, необхідних для подолання викликів, пов'язаних з інвалідністю та забезпечення найкращих інтересів дитини.

Варто зауважити, що проблеми, пов'язані із браком соціально-реабілітаційних послуг для дітей та осіб з інвалідністю, існували й до початку війни. Зокрема, на початок січня 2022 року, в країні функціонувало 118 центрів комплексної реабілітації для осіб/дітей з інвалідністю. 36 центрів, які знаходилися на окупованій території та у зоні ведення бойових дій, зокрема, у Луганській, Донецькій, Херсонській, Запорізькій, Миколаївській та Харківській областях, призупинили свою діяльність. Інфраструктура багатьох закладів використовується для забезпечення тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю. Скороченню доступу до соціально-

реабілітаційних послуг сприяла також реорганізація державних реабілітаційних установ для осіб з інвалідністю, які перебувають у сфері управління Міністерства соціальної політики України. Фактично, внаслідок такої реформи вони були позбавлені державного фінансування та не можуть надавати інші реабілітаційні послуги, окрім медичних; останні надаються за програмою медичних гарантій при наявності медичної ліцензії та угоди з Національною службою здоров'я України [11]. Gosling, Golyk, Mishra & Skelton відзначають, що війна в Україні не лише завдає фізичних ушкоджень населенню, що збільшує попит на реабілітацію, але й зменшує здатність установ надавати таку допомогу через порушення або руйнування відповідної інфраструктури. Відзначається також брак кваліфікованого персоналу та відсутність доступу до суміжних послуг, таких як діагностика, рання реабілітація осіб із травматичними ушкодженнями, психологічна допомога, забезпечення технічними засобами тощо. Автори прогнозують, що війна створить складні, масштабні та довготривалі потреби у наданні реабілітаційних послуг, якщо вчасно не будуть вжиті необхідні заходи для упередження такої ситуації [7].

Таким чином, зростання потреби у різних видах реабілітації, у тому числі й соціальній, вимагає впровадження комплексного підходу до її здійснення, який передбачає врахування та задоволення різних потреб цієї категорії населення – медичних, психологічних, соціальних та освітніх.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Публікацій, присвячених законодавчим аспектам надання соціально-реабілітаційних послуг дітям з інвалідністю та їхнім сім'ям є нечисельними. Вони розкривають правову базу реабілітаційних [8; 9] та соціально-реабілітаційних послуг [5], можливості отримання послуг соціальної реабілітації дитиною у залежності від правового статусу дитини [1]. У вітчизняному науковому дискурсі відсутні праці, які б обґрунтовували необхідність впровадження комплексного підходу до надання реабілітаційних послуг на основі аналізу положень міжнародних документів.

Метою дослідження є обґрунтування важливості впровадження комплексного підходу до соціальної реабілітації дітей з інвалідністю з урахуванням міжнародних документів та їхніх стратегій для забезпечення гармонійного розвитку та повноцінної участі дітей з інвалідністю та їхніх сімей у суспільстві.

Методологія дослідження. Для досягнення мети дослідження було використано метод аналізу документів, що передбачав пошук, відбір, аналіз міжнародних документів, наукових публікацій, спрямованих на вивчення аспектів комплексного підходу до соціальної реабілітації дітей з інвалідністю. Пошук документів здійснювався у законодавчих та наукометричних базах даних, таких, як EUR-Lex, Web of Science, Scopus, Google Scholar.

Виклад основного матеріалу. На важливості створення ефективної системи захисту та підтримки дітей з інвалідністю, спрямованої на гармонійний розвиток кожної особи та недопущення її виключення, наголошують міжнародні документи, прийняті Організацією Об'єднаних Націй (ООН). Зокрема, у грудні 2006 була прийнята Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, яка пропагує

необхідність забезпечення та захисту усіх прав та основних свобод усіх осіб з інвалідністю. Вона розглядає питання інвалідності у широкому освітньому, соціальному та економічному контекстах, відходячи від медичної моделі інвалідності. Відповідно до цього документу, люди з інвалідністю повинні розглядатися як активні учасники суспільства, а не як об'єкти медичних втручань чи благодійної допомоги. Такий підхід не знижує важливості медичних чи реабілітаційних послуг, а, навпаки – сприяє розвитку комплексних реабілітаційних послуг і програм, спрямованих на забезпечення максимальної незалежності та участі в усіх сферах життєдіяльності та наголошує на якомога ранньому їх впровадженні [4].

Інші ключові міжнародні документи у цій сфері також зобов'язують держави-учасниці вживати усіх необхідних заходів для реалізації прав людини та основних свобод дітей з інвалідністю на рівних умовах з іншими дітьми, надати їм доступ до послуг відповідних систем підтримки задля уникнення розміщення в установи інтернатного типу та сприяння їхній повноцінній участі в суспільстві [2], забезпечити особливі потреби дітей з інвалідністю у сфері освіти, професійної підготовки, медичного обслуговування, відновлення здоров'я, підготовки до трудової діяльності та доступу до засобів відпочинку задля різнобічного розвитку та найповнішого залучення у соціальне життя [3].

Реабілітація осіб з інвалідністю визнана ключовим аспектом забезпечення їх повноцінної участі у суспільстві у «Всесвітній програмі дій для осіб з інвалідністю», прийнятій Генеральною асамблеєю ООН у 1982 р. [15]. Програма підкреслює важливість забезпечення доступу осіб з інвалідністю до різних сфер життя, включаючи освіту, зайнятість, культуру та спорт. Вона закликає до створення національних стратегій та програм, спрямованих на покращення реабілітаційних послуг, адаптацію середовища та забезпечення доступності для всіх. Крім того, програма акцентує на необхідності сприяння фізичній, соціальній та професійній реабілітації, а також розробці та впровадженні політик, спрямованих на інтеграцію осіб з інвалідністю у суспільство та підтримку їхнього повноцінного функціонування.

Розробкою та реалізацією політик у сфері реабілітації осіб з інвалідністю, спрямованих на поліпшення якості їхнього життя та соціальної адаптації займається й Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Прийнята нею у 2001 році Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) є міжнародним стандартом для опису та оцінки фізичних, психічних та інших порушень організму та впливу зовнішніх факторів на життєдіяльність особи [13]. Інший документ – Глобальний план дій з питань інвалідності (2014-2021 роки), визначає стратегічні напрями та завдання щодо забезпечення повноцінної життєдіяльності та соціально-економічної інтеграції осіб з інвалідністю. Одним із ключових його аспектів є підтримка та розвиток реабілітаційних послуг, включаючи медичну, психологічну, професійну та соціальну реабілітацію [12].

Важливе значення для розвитку комплексного підходу до реабілітації осіб з інвалідністю мало впровадження біопсихосоціального підходу. Він, зокрема,

сприяв усвідомленню того, що інвалідність є не тільки медичною проблемою, але й результатом взаємодії багатьох факторів, які необхідно враховувати при розробці підходів і програм підтримки та відновлення функцій осіб з інвалідністю. Первинна причина інвалідності пов'язана з медичними аспектами, такими як вроджені чи набуті порушення, хвороби, травми чи інші стани, які впливають на фізичний і/або психічний стан дитини. Проте, необхідно враховувати, що інвалідність є складним явищем, і на функціонування дитини, як втім і дорослої людини, впливає цілий комплекс факторів – біологічних (вік, стать, стан здоров'я, наявність порушення, генетичні фактори), психологічних (емоційний стан, психічне здоров'я, пережита травма), соціальних (наявність сім'ї, відносини з її членами, стосунки з однолітками, доступ до послуг – медичних, соціальних, розвиткових тощо). Така концептуалізація інвалідності відображена у Міжнародній класифікації функціонування інвалідності та здоров'я (МКФ), впровадженій Всесвітньою організацією охорони здоров'я у 2001 році та її версії, призначеній для дітей та підлітків – МКФ-ДП, що була прийнята у 2007 році [13]. В Україні обидва документи почали впроваджуватися у 2017 р.

МКФ-ДП, що ґрунтується на біопсихосоціальной моделі інвалідності, має використовуватися і при наданні соціально-реабілітаційних послуг, адже їх спільною метою є забезпечення активності та участі дітей з інвалідністю у житті громади і суспільства загалом. МКФ-ДП, зокрема може бути використаний для уточнення результатів діагностики дітей з інвалідністю, документування факторів, які сприяють або перешкоджають успішному функціонуванню дитини, визначення потреб у відновленні і/або розвитку фізичного, психологічного та соціального функціонування, розробки індивідуальних програм реабілітації, інтеграції діяльності фахівців міждисциплінарної команди фахівців при плануванні та реалізації соціально-реабілітаційних послуг та визначення їх ефективності.

У 2017 році ВООЗ була запропонована стратегія «Реабілітація 2030: заклик до дій», яка закликає країни впроваджувати і розвивати комплексні реабілітаційні послуги та забезпечувати рівний доступ до них, просувати концепції реабілітації у навчальних програмах усіх медичних спеціалізацій та інтегрувати реабілітацію в систему охорони здоров'я та інші системи, щоб ефективно задовольняти потреби громади [14]. За рекомендаціями ВООЗ комплексні реабілітаційні послуги повинні включати стратегії для ідентифікації дітей і інвалідністю та здійснення реабілітації. Останню визначають як набір втручань, спрямованих на оптимізацію функціонування та зменшення інвалідності у осіб з станами здоров'я, що виникають (1) внаслідок гострих або хронічних захворювань, нейром'язових порушень, травм або ушкоджень, та (2) обмежень у руховій активності, обробці відчуттів, комунікації та когнітивних функціях [14].

Впровадження комплексного підходу до соціальної реабілітації дітей з інвалідністю з урахуванням міжнародних документів та їхніх стратегій для забезпечення гармонійного розвитку та повноцінної участі дітей з інвалідністю

та їхніх сімей у суспільстві має важливе значення для розвитку соціально-реабілітаційних послуг в Україні. Міжнародні документи надають важливі керівні стандарти та слугують орієнтирами при розробці та вдосконаленні національного законодавства та стратегій у галузі реабілітації, включаючи соціальну.

Список літератури

1. Амелічева Л. Деякі проблеми правового регулювання соціальної реабілітації дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Академічні візії. 2022. 12. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/71>.

2. Керівні принципи ООН щодо альтернативного догляду за дітьми, прийняті Резолюцією A/RES/64/142 Генеральної Асамблеї ООН 24 лютого 2010 року. URL: <https://sos-ukraine.org/wp-content/uploads/2022/05/kerivni-principi-shhodo-alternativnogo-adoglyadu-za-ditmi-prijnyati-rezolyucziyeyu-oon-vid-24-lyutogo-2010-roku.pdf>

3. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.

4. Конвенція про права осіб з інвалідністю: Конвенція ООН від 13.12.2006 р. в ред. від 06.07.2016 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.

5. Песоцька Ю. Нормативно-правове забезпечення соціальної реабілітації осіб з інвалідністю. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2022, 2 (9), 121-129.

6. Статистичний збірник «Соціальний захист населення України». Державна служба статистики України, 2022. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/07/zb_szn_2021.pdf

7. Gosling J., Golyk V., Mishra S., Skelton P. We must not neglect rehabilitation in Ukraine. *EClinicalMedicine*. 2022. 50.

8. Myronyuk I. S. State of readiness for the health system of Ukraine for implementation of a new model of rehabilitation aid. *Current issues of health care and physical rehabilitation*. 2019, 135-149.

9. Mysula I. R., Bakaliuk T. H., Holyachenko A. O., Sydliaruk N. I., Mysula Y. I., Mysula M. S., & Zavidnyuk Y. V. Система реабілітації в Україні та шляхи її вдосконалення. *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*. 2019, (3), 177-182.

10. Scherzer AL, Chagan M, Kauchali S, et al. Global perspective on early diagnosis and intervention for children with developmental delays and disabilities. *Dev Med Child Neurol*. 2012, (54), 1079-1084

11. Ukrainian Public Association «National Assembly of People with Disabilities». Analytic report based on the survey of legal representatives of children with disabilities concerning access in Ukraine after 24 February 2022 to benefits and services established by legislation for children with disabilities and their family members. URL: https://bettercarenetwork.org/sites/default/files/2023-03/eng_korotkyj-zvit-ostatochnyj-simyi.pdf

12. WHO global disability action plan 2014-2021. URL: <https://www.who.int/publications/i/item/who-global-disability-action-plan-2014-2021>.
13. World Health Organization. International classification of functioning, disability and health – children and youth version. Geneva, Switzerland: World Health Organization; 2007.
14. World Health Organization. Rehabilitation 2030: a call for action, 2017. URL: <http://www.who.int/disabilities/care/rehab-2030/en/>
15. World Programme of Action Concerning Disabled Persons, 1982/ URL: <https://disability-studies.leeds.ac.uk/wp-content/uploads/sites/40/library/united-nations-world-programme.pdf>